

STYRELSEPROTOKOLL 4/2021

Protokoll fört vid Svenska Finlands folktings styrelsemöte 18.10.2021 kl. 11.00

Närvarande:

Ordinarie

Ersättare

Ordförande

Sandra Bergqvist, sfp	(x)	Kjell Wennström, sfp	()
-----------------------	-----	----------------------	-----

Vice ordförande

Matilda af Hällström, saml	(x)	Kimmo Sasi, saml	()
Johan Kvarnström, sdp	(x)	Nils-Johan Englund, sdp	()

Medlem

Freja Pontán, sfp	(x)	Peter Hackman, sfp	()
Suzanne Sjöholm, sfp	(-)	Petteri Kaleva, sfp	(-)
Niklas Mannfolk, sfp	(-)	Solveig Halonen, sfp	(x)
Elin Blomqvist-Valtonen, sfp	(x)	Christoffer Hällfors, sfp	()
Michael Nyberg, sfp	(x)	Marie Bergman-Auvinen, sfp	()
Catarina Silvander, sfp	(x)	Antti Koivukangas, sfp	()
Helena Boucht-Lindeman, sfp	(x)	Monica Asplund, sfp	()
Roberth Sjöström, sfp	(x)	Johanna Borg, sfp	()
Thorolf Sjölund, saml	(x)	Virva Wahlstedt, saml	()
Michael Berner, saml (till 12.00)	(x)	Annika Warras-Stjernvall, saml	()
Anna Caldén, sdp	(x)	Carita Henriksson, sdp	()
Anton Nilsson, Åland	(x)	Wille Valve, Åland	()
Liz Mattsson, Åland	(x)	Jesper Josefsson, Åland	()
Katarina Alanko, de gröna	(x)	Anna Funck, vf	()
May-Gret Axell, kd (från 12.20)	(x)	Pia-Maria Gardberg, de gröna	()

Närvarande tjänstemän:

Christina Gestrin
Kristina Beijar
Stina Heikkilä (till 12.02)
Christine Kotzev
Stephanie Lindberg
Anna Jungner-Nordgren (till 12.02)
Camilla Grundström, sekreterare

§1. Mötet öppnas

Ordförande Sandra Bergqvist öppnade mötet klockan 11.00.

§2. Stadgeenlighet och beslutsförhet

Beslut: Konstaterades att mötet var stadgeenligt sammankallat och beslutfört.

§3. Val av protokolljusterare

Beslut: Till protokolljusterare valdes Michael Nyberg och Katarina Silvander.

§4. Godkännande av föredragningslistan

Beslut: Föredragningslistan godkändes med ändringen att punkterna 10 och 11 behandlas efter den allmänpolitiska diskussionen.

§5. Protokoll från föregående möte

Beslut: Protokollet från mötet 31.8.2021, **bilaga 1**, godkändes.

§6. Allmänpolitisk diskussion

Ordförande **Sandra Bergqvist** inledde den allmänpolitiska debatten med att konstatera att vi står inför det första välfärdsområdesvalet och att valdeltagandet kommer att bli en utmaning. Arbetet med att bygga upp en helt ny förvaltningsnivå pågår. Ur en svenskspråkig synvinkel är det viktigt att skapa hållbara tvåspråkiga strukturer från början. De svenskspråkiga utgör en minoritet i alla välfärdsområdena förutom i Österbotten, där de svenskspråkiga är i majoritet.

Många serviceformer blir små och kan inte ordnas i alla välfärdsområden, därför behövs ett samarbete över områdesgränserna. Egentliga Finland fick i uppgift att samordna och koordinera samarbetsavtalet mellan de tvåspråkiga välfärdsområdena. Västra Nylands välfärdsområde fick i uppgift att stöda utvecklingen av de svenskspråkiga social- och hälsovården i hela landet. Det har varit utmanande att få statlig finansiering för specialuppdragen, men frågan får sin lösning inom kort.

Folktinget samarbetar med Kommunförbundet i arbetsgruppen Vård på svenska (VPS). Gruppen djupdyker bland annat i Egentliga Finlands välfärdsområdes specialuppdrag. Till senaste möte hade representanter från alla tvåspråkiga välfärdsområden bjudits in. De presenterade sin verksamhet och berättade hur de bereder den svenskspråkiga verksamheten. Det är viktigt att det blir ett bra samarbetsavtal så olika former av vård, till exempel psykiatriska tjänster och missbrukarvård, fungerar också i framtiden samt så att tillgången till och utvecklingen av dessa tjänster fortgår också på svenska.

Bergqvist berättade vidare att man i arbetet med nationalspråksstrategin funderar hur man bättre kunde implementera redan existerande konkreta handlingsplaner; hur både finskan och svenskan ska fortsätta leva och må bra. På den finskspråkiga sidan finns också orosmoment eftersom engelskan vinner allt mera terräng.

Catarina Silvander konstaterade att den svenskspråkiga befolkningen i Mellersta Österbottens välfärdsområde kommer att utgöra en minoritet. Hon är bekymrad över språkservicen och hur den kommer att fungera i praktiken i framtiden.

Il vice ordförande **Johan Kvarnström** betonade att välfärdsområdesvalet är den största politiska frågan. Han underströk att den stora utmaningen är att få folk att rösta. Hans råd var att förklara att det enbart är första gången det blir ett extra val, eftersom välfärdsområdesvalet från och med år 2025 ordnas i samband med kommunalvalet. Svenskan blir i minoritet i de flesta välfärdsområden, därför är det avgörande att samarbetet inom och mellan de tvåspråkiga välfärdsområdena kommer att fungera.

Kvarnström lyfte också upp Veikkauspengarna. Det var viktigt att Veikkauskompensationen fick sin lösning, annars hade tidskrifter och litteratur med små upplagor varit i fara.

Kvarnström berättade om digirata.fi, som finns endast på finska. Kvarnström berättade att han tagit upp frågan med kommunikationsminister Harakka, som lovat trycka på för att få saken åtgärdad.

Sandra Bergqvist tog upp frågan om Åbo flygfält där informationen endast finns på svenska. Olägenheten har också lyfts upp i tidningarna.

Folktingssekreterare **Christina Gestrin** berättade att en infotext om välfärdsområdesvalet kommer att publiceras på hemsidan inom kort. Fokus ligger på att sprida information om valet och att uppmana folk att rösta. En videokampanj lanseras kring årsskiftet. Kända röster och experter skall intervjuas om varför det är viktigt att rösta.

Gestrin berättade vidare att VPS-gruppen fortsätter sitt arbete med att stöda de tvåspråkiga välfärdsområdena att förverkliga reformen. På Folktingets hemsida finns ett stödmaterial som är avsett att användas i beredningen av de tvåspråkiga välfärdsområdena.

Elin Blomqvist-Valtonen sade att det är viktigt att minnas att även räddningsväsendet omfattas av reformen. De frivilliga brandkårerna flyttas över till de nya välfärdsområdena. Särskilt i välfärdsområden där de stora kommunerna kommer att ha majoritet i fullmäktige är det viktigt att det finns glesbygdsröster som lyfter fram vikten av de frivilliga brandkårerna.

Blomqvist-Valtonen noterade vidare att det knappt alls pratas om överflyttningen av personal. Centralorganisationerna och förbunden har försökt starta diskussionen, men ingen tar lyra. Blomqvist-Valtonen sände en hälsning till riksdagsledamöterna i Folktinget att bevaka denna fråga.

Sandra Bergqvist konstaterade att räddningsväsendet står inför en ny situation. Det är också ett problem att svenskspråkig räddningsutbildning inte ordnats på länge. Hon konstaterade att personalfrågan inte just diskuterats eftersom man ligger efter i arbetet med andra delar av reformen.

Solveig Halonen frågade om VPS-gruppens stödmaterial är tillgängligt för alla att bekanta sig med.

Sandra Bergqvist svarade att stödmaterialet främst är till hjälp för välfärdsområdena som jobbar med beredningen av den svenskspråkiga servicen, men att det vore bra att sända ut det även till styrelseledamöterna.

Anton Nilsson var oroad över hur arbetet med revideringen av självstyrelselagen går framåt. Nilsson lyfte upp ett konkret exempel som gäller tillstånd för att öppna

ett nytt apotek i ett åländskt köpcentrum. Svaret från myndigheten var att det inte är möjligt, att den åländska marknaden är mättad. Vilken signal sänder det om självstyrelsen? Kan Folktinget ytterligare göra något, undrade Nilsson.

Anna Caldén konstaterade att poängen med vårdreformen är att vården ska bli bättre och mera jämlik. Caldén är bekymrad över hur man ska trygga den svenskspråkiga servicen så att också utsatta grupper får tillgång till svenskspråkig vård. Caldén var glad över att Veikkauspengarna är tryggade för kommande år, kultur och idrott är viktigt.

I vice ordförande **Matilda af Hällström** nämnde insändaren om Postens verksamhet som riktats till Folktinget i Hufvudstadsbladet. af Hällström konstaterade vidare att Åland spelar en allt större roll när det gäller svenska språkets ställning i relation till den demografiska utvecklingen i Finland. Det är viktigt att lyssna på vad ålänningarna vill, de vet och känner till situationen bäst.

af Hällström lyfte upp som exempel en insändare hon hade skrivit till Hufvudstadsbladet om service på svenska på kvinnokliniken. Hon uppmanade resten av styrelsen att använda sig av sin position som förtroendevald i Folktinget när man tycker till om saker som berör det svenska språket.

Sandra Bergqvist konstaterade att hon själv och många andra råkat ut för samma sak med adresser på svenska.

Christina Gestrin svarade att hon och Stephanie Lindberg besvarat insändaren. Frågan har också lyfts upp i en motion till sessionen 2021.

Stephanie Lindberg berättade att hon varit i kontakt med Posti upprepade gånger och att Folktinget just nu får många anmälningar om Postis verksamhet. Det handlar om både adressfrågor och kundenkäter som inte finns på svenska. Hon meddelade att hon noterat de språkskyddsfall som lyfts upp under mötet och att hon vidtar åtgärder.

Beslut: Den allmänpolitiska diskussionen antecknades för kännedom.

§7. Verksamheten under hösten

Motionsuppföljning

Christina Gestrin berättade att kansliet jobbar vidare med motionsuppföljningen. Folktinget träffar ledningen för YLE för att diskutera det svenska programutbudet och **Camilla Grundström** nämnde att en rundabordsdiskussion om läromedel på svenska har inletts tillsammans med centrala aktörer i Svenskfinland.

Integrationsdagarna

Stephanie Lindberg berättade att temat för årets integrationsdagar var en hållbar integration 2030. Temat tog avstamp i den integrationspolitiska redogörelsen, som just nu är i riksdagen för utskottsbehandling. Positivt är att den svenska frågan lyfts upp på ett helt annat sätt än tidigare i liknande dokument på nationell nivå. Key note speakers var Navid Modiri, som föreläste om hur vi pratar om integration och Jasmine Kelekay som pratade om strukturell rasism i Svenskfinland.

150 personer var anmälda till evenemanget. En fördel med att hålla integrationsdagarna på distans är att vi nådde nya typer av deltagare; kommunala tjänstemän, även på finska sidan, NTM-centralerna och TE-byrån deltog.

Enligt utvärderingen fick arrangörerna medelvitsordet 4/5.

Strategidagarna i Åbo 20-21.11

Christina Gestrin redogjorde för strategidagarna utgående från **bilaga 2**.

I vice ordförande **Matilda af Hällström** föreslog att de som inte har möjlighet att delta skulle få en chans att kommentera Folktingets strategiarbete. Förslaget fick understöd och kansliet konstaterade att det skulle ordnas.

Beslut: Informationen antecknades för kännedom.

§8. Ekonomi

Christina Gestrin presenterade det ekonomiska utfallet för perioden januari-september, **bilaga 3**.

Gestrin konstaterade att hon arbetar med Azets för att få ett estimat för slutet av året. Ett verksamhetsstöd på 140 000 euro har betalats in, ett större verksamhetsbidrag för Svenska veckan och SuomiAreena är ännu på kommande.

Solveig Halonen frågade om folktingssekreteraren är nöjd med utfallet. Gestrin svarade att det alltid är en utmaning att få det att gå ihop så vi landar på ett plus minus noll resultat.

Beslut: Informationen antecknades för kännedom.

§9.Mottagare av Folktingsmedaljen 2021

Christina Gestrin presenterade AU:s förslag till mottagare av förtjänstmedalj år 2021, **bilaga 4**. Hon konstaterade att Folktinget fick in 23 nomineringar, varav en del hade fått medalj redan tidigare. 6 av de förslagna medaljörerna är kvinnor, 5 män. Bland medaljörerna finns politiska påverkare, författare, idrottare, universitetsprofessorer och personer som arbetar inom området språk. De som föreslås att inte få medalj i år beaktas under följande två år.

Anton Nilsson funderade vad vi vill med medaljerna, vilken är strategin?

Sandra Bergqvist konstaterade att det i samband med strategiarbetet är skäl att återkomma till folktingsmedaljerna.

Beslut: Styrelsen godkänner mottagarna av Folktingets förtjänstmedalj enligt bilaga 4.

§10. Svenska dagen och Svenska veckan 2021

Svenska veckan

Stina Heikkilä berättade att Svenska veckan ordnas i samband med Svenska dagen 1-7.11. I år deltar 18 orter i evenemanget. Uleåborg, Karleby, Kristinestad, Vasa och Korsholm, Björneborg, Kimitoön, Åbo, Raseborg, Kyrkslätt, Lahtis, Tavastehus, Esbo, Helsingfors, Vanda, Grankulla, Tammerfors, Borgå och Lovisa. Evenemanget koordineras av Folktinget och alla regioner har en egen arbetsgrupp

som ordnar program på ortsnivå. Med projektet Svenska veckan vill Folktinget bredda firandet av Svenska dagen och presentera en del av kulturutbudet på svenska. Folktinget delar i år ut ca 80 program, främst teater och barnkonserter.

Mottagning i Helsingfors stadshus 5.11 kl. 13-14.30

En Svenska dagen mottagningsfest ordnas 5.11 i Helsingfors stadshus. Musikprogram och förtjänstmedaljer delas ut.

Svenska dagens huvudfest i Mariehamn 6.11 kl. 17.00

Stina Heikkilä berättade att intresset för Svenska dagen-festen i Mariehamn varit stort och att biljetterna som delats ut via Alandica Kultur och Kongress tog slut på bara några dagar. För Folktingets del är det viktigt att festen är en folkfest, största delen av biljetterna har därför delats ut till allmänheten. Festen syns direkt på YLE 5 och YLE Arenan klockan 18-19.30.

Seminarium i biblioteket i Mariehamn 6.11 kl. 14.00-15.30

Folktinget ordnar ett seminarium Hur kan Åland stödja det svenska i Finland i Mariehamn 6.11. Tillfället inleds med ett anförande av Svenska riksdagsgruppens ordförande, riksdagsledamot Anders Adlercreutz. Anförandet efterföljs av en paneldebatt, där folktingets ordförande Sandra Bergqvist, lantrådet Veronica Thörnroos, riksdagsledamot Mats Löfström och lagtings- och folktingsledamot Liz Mattsson ingår.

Svenska dagen fest i Karleby

Folktinget står värd för en Svenska dagen-fest i Karleby i samarbete med Luckan Karleby och Karleby stad. Festen skulle ha hållits i samband med Karlebys 400-årsjubileum ifjol. Som festtalare fungerar professor Gustav Björkstrand och för musikunderhållningen står bland annat Philip Järvenpää. Mats Brandt framför Folktingets hälsning och delar ut förtjänstmedaljer.

Anton Nilsson gratulerade till fint program. Han konstaterade att Svenska dagen inte är så bekant på Åland.

Beslut: Styrelsen antecknade informationen för kännedom.

§11. Internationell verksamhet

Anna Jungner-Nordgren gav en översikt över den internationella verksamheten:

Folktingets webinarium om integration på minoritetsspråk

Folktinget ordnade tillsammans med Network to Promote Linguistic Diversity (NPLD) ett seminarium 2.9 kring temat integration på mindre talade språk. Webinariet visade att det behövs mera samarbete och forskning hur frågan ska skötas.

FUEN seminariet på Hanaholmen 14-15.10

Folktinget arrangerade tillsammans med Federal Union of European Nationalities (FUEN) en konferens med temat språkliga minoriteter och ekonomiska mervärden. Konferensen samlade 93 deltagare, hela konferensen livestreamades. Konferensen ordnades på fyra språk. HBL har uppmärksammat temat med en intervju med

professor Bengt-Arne Wickström som säger att minoritetsspråk har ett ekonomiskt mervärde.

Näringslivsseminarium 2.12.

Ett seminarium om svenskans betydelse i näringslivet i Norden ordnas på Nordisk kulturkontakt i Helsingfors den 2.12.2021 i samarbete med Nordiska ministerrådet.

NPLD styrelsemöte och seminarium 23-24.11

Christina Gestrin och Anna Jungner-Nordgren kommer att delta i NPLD:s styrelsemöte och seminarium på Palma de Mallorca den 23-24.11.2021.

Jungner-Nordgren skriver en rapport till AU/styrelsen, ger en skriftlig överblick över hur Folktingets internationella verksamhet ser ut och vilka nätverk Folktinget ingår i.

Beslut: Styrelsen antecknade informationen för kännedom.

§12. Övriga ärenden

Nationalspråksstrategin

Christina Gestrin företräder Folktinget i styrgruppen för Nationalspråksstrategin. Gruppen leds av statsminister Sanna Marin. Nationalspråksstrategin godkänns som ett principbeslut av statsrådet före årsskiftet.

Delegationen för språkärenden

Christina Gestrin med Kristina Beijar som ersättare representerar Folktinget i språkdelegationen som verkar i anslutning till justitieministeriet. Delegationen har till uppgift att följa verkställigheten och tillämpningen av språklagen samt att främja användningen av nationalspråken och deras ställning. Delegationen främjar också dialog mellan språkgrupperna. Syftet är att få myndigheterna att fungera bättre. Åtgärderna ska vara så konkreta som möjligt.

§13. Anmälningssärenden

- uppvaktning av minister Ohisalo 29.10 kl.15.15-15.45
- tredje utbildningstillfället av nya folktingsledamöter och förtroendevalda 27.10 klockan 17.00-18.00
- näringslivsseminarium 2.12

Beslut: Styrelsen antecknade informationen för kännedom.

§14. Följande möte

Följande möte hålls 8.12.2021 klockan 12.00-14.00.

§15. Mötet avslutas

Mötet avslutades klockan 12.34.

Sandra Bergqvist
ordförande

Michael Nyberg
protokolljusterare

Catarina Silvander
protokolljusterare

Camilla Grundström
sekreterare

This documents contains 8 pages before this page

Dokumentet inneholder 8 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 8 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 8 sider før denne side

Detta dokument innehåller 8 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmitteckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende